

## **Паушално опорезивање адвокатске делатности**

*Нови концепт унапређења паушалног опорезивања*

БЕОГРАД 2019. година

## **Наше мишљење**

*Након детаљне анализе предложене Уредбе о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности можемо констатовати да је овако припремљен нацрт Уредбе добро решење за адвокатску делатност. Нови модел паушалног опорезивања доноси адвокатури транспарентност, правичност и предвидивост код паушалног опорезивања.*

*Сматрамо да овако предложена Уредба има своје недостатке али је знатно боље решење за адвокатску делатност од одмрзавања Уредбе која је тренутно на снази (напомињемо да је тренутна Уредба за адвокате замрзнута почев од 2014. године).*

*Даље у тексту ћемо детаљно образложити наше мишљење са посебним освртом на добре и лоше стране самог предлога.*

## **Садашње стање система паушалног опорезивања**

Као основни проблеми тренутно важећег система паушалног опорезивања у пракси су се показали:

- ⌞ Непознат износ укупне пореске обавезе у тренутку започињања обављања делатности. Узрок овог проблема је чињеница да је прописима остављена велика слобода пореским инспекторима да на основу својих знања и искуства вреднују поједине критеријуме који утичу на висину основице. Као таква тренутна важећа Уредба је остављала доста простора за „злонамерне“ или „добронамерне“ процене пореских инспектора приликом одређивања висине месечне обавезе.
- ⌞ Кашњење пореских решења се такође показало као велики проблем тренутне Уредбе. У пракси један порески инспектор годишње у појединим општинама треба да припреми по 250-300 решења што је проузроковало велика кашњења у достављању истих пореским обвезницима.
- ⌞ Проблем прекњижавања пореза и доприноса јер су порески обвезници били у обавези да своје обавезе измирују на 4 различита уплатна рачуна. Често се јављао проблем погрешних уплата па су захтеви за прекњижење одузимали доста времена како обвезницима тако и пореској управи.
- ⌞ Неизвесност одобрења статуса паушалног пореског обвезника у тренутку започињања обављања делатности. Наиме, прописи којима се ово уређује у складу са тренутно важећом Уредбом су остављали простор различитим тумачењима па је приметна појава неједначеног одлучивања у истим или сличним ситуацијама.

Као такав систем паушалног опорезивања је великим делом био критикован како у стручној јавности тако и међу самим обвезницима.

Поред тога, адвокати као специфична група паушалних обвезника је у периоду од 2014. до 2019. године имала специјалан статус тј. пореске обавезе су биле замрзнуте на нивоу из 2013. године. Само „одмрзавање“ статуса би довело до наглог скока месечних обавеза адвоката обзиром да су тренутно важећом уредбом сврстани у пету групу тј. групу која има веома високу пореску основицу.

Тренутно решење је имало доста нелогичности и разлика међу самим обвезницима у висини плаћања пореске обавезе па ћемо у складу са тим навести неке нелогичности актуелног модела паушалног опорезивања адвокатске делатности:

- └ 17 адвоката који су започели са обављањем делатности 2002. године плаћају месечно паушално порезе и доприносе испод РСД 12.000;
- └ 5 адвоката у Прокупљу плаћа пореску обавезу РСД 4.535 на месечном нивоу;
- └ 32 адвоката у Београду, који су отворили канцеларију пре 2010. године, плаћа месечне обавезе испод РСД 14.000;
- └ Највећи износ пореза и доприноса који плаћа један адвокат износи преко РСД 120.000 на месечном нивоу;
- └ У овом тренутку 503 адвоката плаћа месечне обавезе изнад РСД 35.000.

Имајући у виду горе наведено припремили смо кратку анализу Предлога Уредбе о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности.

### **Основе концепта новог система паушалног опорезивања**

Влада Републике Србије је припремила текст Предлога Уредбе чији је циљ по речима Министарства Финансија да се отклоне недостаци паушалног опорезивања предузетника у односу на тренутно важеће решење, а посебно:

- └ Неизвесност у погледу одобравања коришћења права на паушално опорезивање;
- └ Недовољна предвидивост обавеза пореских обвезника који се паушално опорезују;
- └ Кашњење у изради и достављању пореских решења.

Предложена формула за обрачун пореске основице се заснива на два кључна критеријума и на неколико елемената која имају корективну улогу.

### ***Критеријуми: полазна основица за општину и коефицијент делатности***

Сви предузетници су разврстани по шифрама делатности коју обављају. На бази тога је за сваку шифру делатности утврђен посебан коефицијент делатности који одражава њену процењену профитабилност, а израчунава се на нивоу Републике Србије као просечна основица за све обвезнике у оквиру једне делатности која се ставља у однос са просечном основицом за све делатности.

Полазна основица за обрачун висине фискалних обавеза обвезника представља пондерисана просечна зарада у Републици Србији, граду, општини, односно у више општина у случају града Београда. Ова просечна пондерисана зарада се израчунава тако што се просечна месечна зарада множи са бројем запослених, а затим се дели са укупним бројем становника у Републици, том граду или општини. На овај начин се добија вредност полазне основице која одговара реалној економској снази општине или града.

***Корективни елементи: коефицијент зоне*** (није примењиво за адвокатску делатност), ***старост обвезника и дужина бављења адвокатском делатношћу***, ***умањена радна способност и ограничавање највећег годишњег повећања обавеза*** (није примењиво за 2023. годину).

Уредба је препознала да је на самом почетку теже остварити приходе па ја увела додатне олакшице за адвокате који почињу са обављањем адвокатске делатности. Те олакшице предвиђају умањење пореских обавеза у првој години пословања за 20%, у другој години

пословања за 15% и у трећој години пословања за 10%. Поред тога за све оне који започињу самосталну делатност (у оквиру адвокатске делатности) уведена је додатна олакшица од 30% за све адвокате до 30 година старости. Ови коефицијенти се кумулативно сабирају тако да адвокат који започиње обављање самосталне делатности са нпр. 27 година у првој години ће имати 50% олакшицу, у другој 45%, а у трећој 40%.

Горе наведене олакшице су веома значајне за оне који започињу обављање делатности али су као такве ниже од тренутног важећег решења. У даљем тексту ћемо детаљније анализирати разлике тренутног система опорезивања и овог новог предложеног.

Додатно, Уредба је препознала да адвокати који имају 60 или више година постепено смањују обим ангажовања и број клијената па је на основу тога увела за све оне који на дан 31. децембар године за коју се утврђује обавеза имају 60 или више година олакшицу од 30% у односу на укупан коефицијент за одређену општину.

***У почетном периоду примене Уредбе обезбеђена је стабилност и предвидивост обавеза пореских обвезника које у прве три године могу да се увећају највише до 10% на годишњем нивоу.***

Све горе наведено представља основу за израду апликативног софтвера који ће омогућити аутоматизацију поступака утврђивања годишњих обавеза обвезника. План је да се припреми апликативни софтвер који ће бити доступан свима на порталу Пореске управе где ће свако од заинтересованих бити у могућности да израчуна своју пореску обавезу пре почетка обављања делатности или за обвезнике који већ обављају делатност пореску основицу за наредну годину. Додатно ће поступак припреме и достављања решења обвезницима бити значајно поједностављен и убрзан што ће умањити административне трошкове и олакшати остваривање права обвезника. План Пореске управе је да се омогући да пореска решења свим обвезницима буду достављена преко електронске поште или у електронско поштанско сандуче на порталу Е-управе.

У даљем тексту ћемо анализирати ефекте ове нове Уредбе на бази података добијених од стране Пореске управе за адвокатску делатност. Напомињемо да су сви подаци добијени од стране Пореске управе заштићени и коришћени само за потребе анализе износа предвиђених пореза и доприноса за адвокатску делатност (сви подаци су добијени без имена и броја у АКС који би могао да открије идентитет обвезника). Нисмо имали могућност да проверимо тачност података о основици за 2018. годину, док смо податке добијене за 2023. годину проверили и прерачунали као би се уверили у тачност истих.

Као базна година за све анализе везане за пореске обавезе адвоката у Републици Србији је узета 2018. година, обзиром да подаци за 2019. годину још увек нису обрађени у потпуности. Раније смо напоменули да је у случају адвокатске делатности ова година идентична као и 2014. година када су замрзнуте обавезе адвоката који порез плаћају паушално.

### Израчунати коефицијент делатности

Као један од битних параметара које је Министарство Финансија узело у обзир био је укупан ефекат пореских оптерећења по шифрама делатности. Начин израчунавања коефицијента који је одређен за сваку делатност је јасно дефинисан у Уредби али уз коришћење података којима располаже само Пореска управа, па није било могуће извршити прерачунавање математичке исправности. Без обзира на претходно наведено сматрамо да је **коефицијент који је одређен за делатност адвоката (правни послови) повољан са становишта обвезника (адвоката) ако се узме у обзир коефицијент других делатности.**

У табели испод су приказани коефицијенти појединих делатности где се подразумева висока стручна спрема и у којима се налази највећи број обвезника. Ако упоредимо коефицијент делатности за шифру 6910 у односу на остале приказане шифре можемо констатовати да је она знатно нижа. Такође, извршено је упоређивање шифре делатности 6910 са другим шифрама које нису на овој листи и потврђено је да је коефицијент за правне послове (где спадају и адвокати) нижи у односу на друге делатности које захтевају високу стручну спрему (доктори, стоматолози, ветеринари...).

Табела 1: Коефицијент делатности по шифрама

| Шифра делатности | Делатност                    | Коефицијент 2023 година |
|------------------|------------------------------|-------------------------|
| 6201             | Рачунарско програмирање      | 4,025                   |
| 6202             | Консултантске ИТ делатности  | 4,025                   |
| 7112             | Инжењерске делатности        | 3,071                   |
| 6391             | Делатност новинских агенција | 3,007                   |
| 7430             | Превођење и услуге тумача    | 3,005                   |
| 7111             | Архитектонска делатност      | 2,894                   |
| 7022             | Консултантске услуге         | 2,816                   |
| 7021             | Делатност ПР                 | 2,814                   |
| 6209             | Остале услуге ИТ             | 2,688                   |
| 6910             | Правни послови               | 2,228                   |

### Укупне пореске обавезе адвоката на територији Републике Србије

Као што смо на почетку текста напоменули, максималан раст на годишњем нивоу може бити 10% у прве три године док у 2023. години раст није ограничен и може бити више од 10% по обвезнику како би се пореске обавезе изједначиле са квантитативним показатељима ове предложене Уредбе. Са друге стране, обвезницима којима је по новој Уредби пореска обавеза нижа у односу на тренутну важећу тај се пад рефлектује већ у првој години.

У самој табели можемо видети да је укупан раст пореских оптерећења адвоката у Републици Србији у 2023. години нешто нижи од 10% у односу на 2018. годину (или ако узмемо у обзир да су обавезе адвоката биле замрзнуте у периоду 2014.-2019. године, тај раст износи нешто мање од 10% за 10 година). Ако би упросечили месечну обавезу за плаћање пореза и доприноса за адвокате на територији Републике Србије видели би да ће просечна месечна обавеза у 2023. години износити РСД 20.894. У наставку текста ћемо анализирати ефекте по општинама, као и издвојити адвокате на општинама за које се очекује да ће претрпети највећи терет ових законских измена.

Табела 2: кумулативни подаци паушалног опорезивања у Србији – адвокатска делатност

| Република Србија                    | Тренутно    | Пројекција нова Уредба |             |             |             |
|-------------------------------------|-------------|------------------------|-------------|-------------|-------------|
|                                     | 2013-2019   | 2020                   | 2021        | 2022        | 2023        |
| Основица РСД                        | 332.814.573 | 332.747.834            | 334.783.542 | 337.014.979 | 363.657.245 |
| % раста                             | 0%          | -0,02%                 | 0,59%       | 1,26%       | 9,27%       |
| Укупни месечни паушал               | 156.589.257 | 156.557.856            | 157.515.656 | 158.565.548 | 171.100.734 |
| Број адвоката РС                    | 8.189       | 8.189                  | 8.189       | 8.189       | 8.189       |
| Просечна основица                   | 40.642      | 40.634                 | 40.882      | 41.155      | 44.408      |
| Просечни месечни порези и доприноси | 19.122      | 19.118                 | 19.235      | 19.363      | 20.894      |

### **Максимални износи пореских обавеза адвоката по општинама на територији Републике Србије**

Као и сви други порески закони и ова Уредба доноси додатна пореска оптерећења за поједине групе обвезника, док за друге групе обвезника доноси смањење пореске обавезе. Из табеле испод можемо закључити да ће у складу са новом Уредбом највише месечне обавезе имати адвокати из градских општина Београда (РСД 30.118). Приликом одређивања висине коефицијента општине Пореска управа је узимала у обзир висину просечне зараде на општини (у случају градских подручја града Београда висину зараде у граду) и укупан број запослених у тим општинама. Ако имамо у виду да је град Београд економски најразвијенији део Републике Србије, по статистичким показатељима, коефицијент који је примењен на Београд по нашем мишљењу има математичку оправданост.

Поред Београда висок износ месечних накнада ће имати и адвокати у Новом Саду – РСД 28.626, као и адвокати у Лајковцу, Пећинцима, Ужицу...

Са друге стране мање развијене општине ће применом горе објашњеног обрачуна плаћати ниже месечне обавезе. Као пример можемо узети адвокате у Новом Пазару који ће месечно плаћати РСД 9.737 или адвокате у Лозници који ће плаћати РСД 12.533.

Доле наведена табела се односи на оне адвокате који немају ни једну од горе наведених олакшица тј. имају коефицијент 1 и доле наведени износи ће бити максимални по општинама. Раст ће бити могућ само у случају промене просечних зарада на територији општине или града. Адвокати који користе неку од олакшица (испод 30 или изнад 60 година, старост канцеларије до 3 године) ће имати умањене месечне обавезе за горе наведене проценте.

Табела 3: Укупан износ месечних обавеза за обвезнике који немају олакшице\*

| Општина           | Број адвоката | Основица ЈЛС | Коефицијент | Основица | Месечни порези и доприноси 2023. година |
|-------------------|---------------|--------------|-------------|----------|-----------------------------------------|
| Вождовац          | 170           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Врачар            | 603           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Звездара          | 353           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Земун             | 122           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Нови Београд      | 425           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Палилула          | 284           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Раковица          | 118           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Савски Венац      | 543           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Стари Град        | 762           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Чукарица          | 209           | 28.731       | 2,228       | 64.013   | 30.118                                  |
| Нови Сад          | 747           | 27.308       | 2,228       | 60.842   | 28.626                                  |
| Лајковац          | 7             | 26.365       | 2,228       | 58.741   | 27.638                                  |
| Обреновац         | 38            | 23.932       | 2,228       | 53.320   | 25.087                                  |
| Пећинци           | 2             | 23.848       | 2,228       | 53.133   | 24.999                                  |
| Ужице             | 61            | 23.357       | 2,228       | 52.039   | 24.485                                  |
| Вршац             | 35            | 22.268       | 2,228       | 49.613   | 23.343                                  |
| Пирот             | 50            | 21.608       | 2,228       | 48.143   | 22.651                                  |
| Бачка Паланка     | 21            | 21.475       | 2,228       | 47.846   | 22.512                                  |
| Панчево           | 84            | 21.219       | 2,228       | 47.276   | 22.243                                  |
| Ниш - Црвени крст | 6             | 20.912       | 2,228       | 46.592   | 21.922                                  |
| Ниш - Медијана    | 399           | 20.770       | 2,228       | 46.276   | 21.773                                  |
| Гуча              | 2             | 20.197       | 2,228       | 44.999   | 21.172                                  |
| Бор               | 23            | 20.090       | 2,228       | 44.761   | 21.060                                  |
| Смедерево         | 57            | 19.917       | 2,228       | 44.375   | 20.878                                  |
| Косјерић          | 4             | 19.813       | 2,228       | 44.143   | 20.769                                  |
| Зрењанин          | 64            | 19.772       | 2,228       | 44.052   | 20.726                                  |
| Суботица          | 107           | 19.754       | 2,228       | 44.012   | 20.708                                  |
| Беоцин            | 4             | 19.612       | 2,228       | 43.696   | 20.559                                  |
| Ваљево            | 91            | 19.153       | 2,228       | 42.673   | 20.078                                  |
| Инђија            | 38            | 19.039       | 2,228       | 42.419   | 19.958                                  |
| Горњи Милановац   | 31            | 18.968       | 2,228       | 42.261   | 19.884                                  |
| Сремски Карловци  | 1             | 18.944       | 2,228       | 42.207   | 19.859                                  |
| Сремска Митровица | 81            | 18.806       | 2,228       | 41.900   | 19.714                                  |
| Крагујевац        | 273           | 18.640       | 2,228       | 41.530   | 19.540                                  |
| Петроварадин      | 10            | 18.242       | 2,228       | 40.643   | 19.123                                  |
| Мајданпек         | 6             | 18.086       | 2,228       | 40.296   | 18.959                                  |
| Темерин           | 24            | 17.621       | 2,228       | 39.260   | 18.472                                  |
| Чачак             | 129           | 17.618       | 2,228       | 39.253   | 18.468                                  |
| Стара Пазова      | 41            | 17.447       | 2,228       | 38.872   | 18.289                                  |
| Пожаревац         | 84            | 17.370       | 2,228       | 38.700   | 18.209                                  |
| Кикинда           | 13            | 17.245       | 2,228       | 38.422   | 18.077                                  |

| Општина        | Број адвоката | Основица ЈЛС | Коефицијент | Основица | Месечни порези и доприноси 2023. година |
|----------------|---------------|--------------|-------------|----------|-----------------------------------------|
| Шабац          | 81            | 17.191       | 2,228       | 38.302   | 18.021                                  |
| Врбас          | 27            | 17.046       | 2,228       | 37.978   | 17.869                                  |
| Аранђеловац    | 27            | 16.481       | 2,228       | 36.720   | 17.277                                  |
| Врање          | 135           | 16.474       | 2,228       | 36.704   | 17.269                                  |
| Ниш - Палилула | 41            | 16.306       | 2,228       | 36.330   | 17.093                                  |
| Гроцка         | 39            | 16.149       | 2,228       | 35.980   | 16.929                                  |
| Ада            | 9             | 15.877       | 2,228       | 35.374   | 16.643                                  |
| Рума           | 46            | 15.853       | 2,228       | 35.320   | 16.618                                  |
| Кањижа         | 7             | 15.712       | 2,228       | 35.006   | 16.470                                  |
| Кладово        | 14            | 15.682       | 2,228       | 34.939   | 16.439                                  |
| Медвеђа        | 1             | 15.614       | 2,228       | 34.788   | 16.368                                  |
| Чајетина       | 10            | 15.604       | 2,228       | 34.766   | 16.357                                  |
| Оџаци          | 4             | 15.438       | 2,228       | 34.396   | 16.183                                  |
| Коцељева       | 7             | 15.256       | 2,228       | 33.990   | 15.992                                  |
| Нови Кнежевац  | 6             | 15.220       | 2,228       | 33.910   | 15.955                                  |
| Барајево       | 10            | 15.024       | 2,228       | 33.473   | 15.749                                  |
| Крушевац       | 137           | 14.966       | 2,228       | 33.344   | 15.688                                  |
| Краљево        | 98            | 14.910       | 2,228       | 33.219   | 15.630                                  |
| Апатин         | 12            | 14.863       | 2,228       | 33.115   | 15.580                                  |
| Љубовија       | 2             | 14.614       | 2,228       | 32.560   | 15.319                                  |
| Ковин          | 7             | 14.596       | 2,228       | 32.520   | 15.301                                  |
| Сента          | 16            | 14.512       | 2,228       | 32.333   | 15.213                                  |
| Сомбор         | 40            | 14.478       | 2,228       | 32.257   | 15.177                                  |
| Бечеј          | 36            | 14.410       | 2,228       | 32.105   | 15.106                                  |
| Шид            | 9             | 14.284       | 2,228       | 31.825   | 14.974                                  |
| Бајина Башта   | 11            | 14.270       | 2,228       | 31.794   | 14.959                                  |
| Сокобања       | 11            | 14.225       | 2,228       | 31.693   | 14.912                                  |
| Пожега         | 30            | 14.212       | 2,228       | 31.664   | 14.898                                  |
| Жабалъ         | 6             | 14.148       | 2,228       | 31.522   | 14.831                                  |
| Бачки Петровац | 5             | 14.135       | 2,228       | 31.493   | 14.817                                  |
| Младеновац     | 17            | 14.106       | 2,228       | 31.428   | 14.787                                  |
| Опово          | 1             | 14.006       | 2,228       | 31.205   | 14.682                                  |
| Кула           | 13            | 13.899       | 2,228       | 30.967   | 14.570                                  |
| Неготин        | 31            | 13.871       | 2,228       | 30.905   | 14.541                                  |
| Прокупље       | 44            | 13.788       | 2,228       | 30.720   | 14.454                                  |
| Зајечар        | 32            | 13.729       | 2,228       | 30.588   | 14.392                                  |
| Рашка          | 17            | 13.677       | 2,228       | 30.472   | 14.337                                  |
| Сопот          | 15            | 13.592       | 2,228       | 30.283   | 14.248                                  |
| Деспотовац     | 12            | 13.590       | 2,228       | 30.279   | 14.246                                  |
| Србобран       | 2             | 13.514       | 2,228       | 30.109   | 14.166                                  |
| Топола         | 14            | 13.492       | 2,228       | 30.060   | 14.143                                  |
| Ариље          | 9             | 13.396       | 2,228       | 29.846   | 14.043                                  |
| Ириг           | 3             | 13.385       | 2,228       | 29.822   | 14.031                                  |

| Општина             | Број адвоката | Основица ЈЛС | Коефицијент | Основица | Месечни порези и доприноси 2023. година |
|---------------------|---------------|--------------|-------------|----------|-----------------------------------------|
| Чока                | 2             | 13.368       | 2,228       | 29.784   | 14.013                                  |
| Ниш - Пантелеј      | 27            | 13.274       | 2,228       | 29.574   | 13.915                                  |
| Сурдулица           | 12            | 13.256       | 2,228       | 29.534   | 13.896                                  |
| Врњачка бања        | 11            | 13.192       | 2,228       | 29.392   | 13.829                                  |
| Алексинач           | 29            | 13.147       | 2,228       | 29.292   | 13.782                                  |
| Ивањица             | 30            | 13.002       | 2,228       | 28.968   | 13.630                                  |
| Брус                | 9             | 12.948       | 2,228       | 28.848   | 13.573                                  |
| Јагодина            | 78            | 12.947       | 2,228       | 28.846   | 13.572                                  |
| Велика Плана        | 27            | 12.940       | 2,228       | 28.830   | 13.565                                  |
| Александровац       | 9             | 12.870       | 2,228       | 28.674   | 13.491                                  |
| Ђуприја             | 24            | 12.867       | 2,228       | 28.668   | 13.488                                  |
| Нишка Бања          | 2             | 12.830       | 2,228       | 28.585   | 13.449                                  |
| Куршумлија          | 10            | 12.695       | 2,228       | 28.284   | 13.308                                  |
| Свилајнац           | 16            | 12.683       | 2,228       | 28.258   | 13.295                                  |
| Мионица             | 8             | 12.571       | 2,228       | 28.008   | 13.178                                  |
| Рача                | 4             | 12.506       | 2,228       | 27.863   | 13.110                                  |
| Лесковац            | 137           | 12.476       | 2,228       | 27.797   | 13.078                                  |
| Параћин             | 37            | 12.436       | 2,228       | 27.707   | 13.036                                  |
| Осечина             | 1             | 12.324       | 2,228       | 27.458   | 12.919                                  |
| Нова Црња           | 1             | 12.268       | 2,228       | 27.333   | 12.860                                  |
| Трстеник            | 14            | 12.245       | 2,228       | 27.282   | 12.836                                  |
| Пландиште           | 1             | 12.189       | 2,228       | 27.157   | 12.777                                  |
| Нови Бечеј          | 4             | 12.119       | 2,228       | 27.001   | 12.704                                  |
| Уб                  | 24            | 12.096       | 2,228       | 26.950   | 12.680                                  |
| Тител               | 2             | 11.989       | 2,228       | 26.711   | 12.568                                  |
| Лозница             | 55            | 11.956       | 2,228       | 26.638   | 12.533                                  |
| Бабушница           | 2             | 11.798       | 2,228       | 26.286   | 12.368                                  |
| Сечањ               | 1             | 11.661       | 2,228       | 25.981   | 12.224                                  |
| Власотинце          | 8             | 11.655       | 2,228       | 25.967   | 12.218                                  |
| Смедеревска Паланка | 31            | 11.373       | 2,228       | 25.339   | 11.922                                  |
| Димитровград        | 2             | 11.324       | 2,228       | 25.230   | 11.871                                  |
| Богатић             | 16            | 11.298       | 2,228       | 25.172   | 11.843                                  |
| Мали Зворник        | 1             | 11.261       | 2,228       | 25.090   | 11.805                                  |
| Владичин Хан        | 16            | 11.171       | 2,228       | 24.889   | 11.710                                  |
| Петровац            | 7             | 11.137       | 2,228       | 24.813   | 11.675                                  |
| Баточина            | 6             | 11.120       | 2,228       | 24.775   | 11.657                                  |
| Мали Иђош           | 2             | 11.084       | 2,228       | 24.695   | 11.619                                  |
| Владимирци          | 7             | 11.038       | 2,228       | 24.593   | 11.571                                  |
| Ковачица            | 4             | 10.890       | 2,228       | 24.263   | 11.416                                  |
| Сјеница             | 9             | 10.872       | 2,228       | 24.223   | 11.397                                  |
| Књажевац            | 7             | 10.806       | 2,228       | 24.076   | 11.328                                  |
| Бач                 | 6             | 10.653       | 2,228       | 23.735   | 11.167                                  |
| Велико Градиште     | 12            | 10.599       | 2,228       | 23.615   | 11.111                                  |

| Општина      | Број адвоката | Основица ЈЛС | Коефицијент | Основица | Месечни порези и доприноси 2023. година |
|--------------|---------------|--------------|-------------|----------|-----------------------------------------|
| Босилеград   | 3             | 10.584       | 2,228       | 23.581   | 11.095                                  |
| Пријепоље    | 21            | 10.361       | 2,228       | 23.084   | 10.861                                  |
| Варварин     | 12            | 10.315       | 2,228       | 22.982   | 10.813                                  |
| Ћићевац      | 1             | 10.293       | 2,228       | 22.933   | 10.790                                  |
| Љиг          | 6             | 10.242       | 2,228       | 22.819   | 10.736                                  |
| Жагубица     | 3             | 10.193       | 2,228       | 22.710   | 10.685                                  |
| Трговиште    | 1             | 10.051       | 2,228       | 22.394   | 10.536                                  |
| Бела Црква   | 10            | 9.803        | 2,228       | 21.841   | 10.276                                  |
| Прибој       | 8             | 9.657        | 2,228       | 21.516   | 10.123                                  |
| Алибунар     | 5             | 9.638        | 2,228       | 21.473   | 10.103                                  |
| Крупањ       | 6             | 9.414        | 2,228       | 20.974   | 9.868                                   |
| Нови Пазар   | 62            | 9.289        | 2,228       | 20.696   | 9.737                                   |
| Кучево       | 8             | 9.076        | 2,228       | 20.221   | 9.514                                   |
| Сврљиг       | 6             | 8.505        | 2,228       | 18.949   | 8.916                                   |
| Бела Паланка | 2             | 8.481        | 2,228       | 18.896   | 8.890                                   |
| Гаџин Хан    | 7             | 8.447        | 2,228       | 18.820   | 8.855                                   |
| Лебане       | 10            | 8.348        | 2,228       | 18.599   | 8.751                                   |
| Ражањ        | 3             | 8.215        | 2,228       | 18.303   | 8.612                                   |
| Тутин        | 11            | 8.163        | 2,228       | 18.187   | 8.557                                   |
| Мало Црниће  | 2             | 7.886        | 2,228       | 17.570   | 8.267                                   |
| Бујановац    | 14            | 7.260        | 2,228       | 16.175   | 7.610                                   |
| Бојник       | 1             | 6.977        | 2,228       | 15.545   | 7.314                                   |
| Жабари       | 5             | 6.891        | 2,228       | 15.353   | 7.224                                   |
| Прешево      | 8             | 6.122        | 2,228       | 13.640   | 6.418                                   |

*\*Београдске приградске општине Сурчин и Лазаревац су искључене из прегледа из разлога што је месечни износ пореза и доприноса изнад 35.000 РСД, па као такве представљају изузетак од правила. Порески обвезници из те две општине ће имати најнеповољнији статус при опорезивању у складу са предложеном Уредбом. Ове две приградске општине имају највећи коефицијент општине највише због високих зарада у Колубари и Аеродрому Никола Тесла.*

### ***Разлике у пореским олакшицама на почетку бављења адвокатуром***

Пореска олакшица адвоката на почетку каријере прописана је само за прве три године, док је према садашњем моделу ово умањење прописано за првих пет година бављења адвокатуром. Поред тога, висина умањења неће више бити 50% за све који започињу бављење адвокатуром независно од година старости, већ је прописано умањење 20% прве године, 15% друге године и 10% треће године, а само млађи од 30 година уз овај проценат могу да кумулирају и додатних 30% - по основу старости, тако да им укупна пореска олакшица у прве три године износи 50%, 45% и 40%.

Имајући у виду да је велики број адвоката уписаних протекле деценије остварио све пореске олакшице по садашњем моделу опорезивања, а затим и погодности да им пореске обавезе буду замрзнуте у протеклих пет година, као и да је велики број адвоката уписаних последњих година остварио све пореске олакшице по садашњем моделу опорезивања и погодности да им у наредне три године пореске обавезе не буду повећане за више од 10% годишње, јасно је да се умањење ове пореске олакшице превасходно односи на лица која ће почети да се баве адвокатуром од 2020. године.

Пореска олакшица адвоката при крају каријере прописана је за све старије од 60 година. Међутим, ово умањење неће бити више 50% као према садашњем моделу, већ ће износити 30%. Имајући у виду да након остварења права на старосну пензију ова група адвоката није у обавези да плаћа здравствено осигурање, њихово реално умањење пореских обавеза биће 40% што је опет мање од досадашњих 50%.

Имајући у виду да је велики број адвоката током своје дугогодишње каријере по правилу обезбедио материјална средства тако да им ова измена пореске олакшице вероватно не представља проблем, умањење ове пореске олакшице се превасходно одражава на лица која почињу да се баве адвокатуром у позним животним годинама и та лица у овом случају неће моћи да рачунају на бенефициран положај који су до сада остваривали само по основу година старости.

Реално је очекивати да би овакво пореско решење у наредном периоду могло имати за последицу:

- Смањење броја лица која почињу да се баве адвокатуром, пре свега оних који су старији од 30 година, обзиром да је пореска олакшица за почетак адвокатске каријере смањена и по дужини трајања са пет на три године и по висини са 50% на 20%, 15% односно 10%;
- Смањење броја лица која се баве адвокатуром, а старији су од 60 година, пре свега оних који почињу да се баве адвокатуром у позним годинама живота, обзиром да је пореска олакшица за крај адвокатске каријере смањена са 50% на 38%.

### Анализа општина са највишим износом месечних обавеза

У овом делу анализе смо у обзир узели само општине на територији Републике Србије које имају више од 50 регистрованих адвоката како би приказали 10 општина на којима ће адвокати имати највиша пореска оптерећења. Износ ових обавеза је упросечен на нивоу целе општине па су износи нешто нижи од обавеза у претходној анализи с обзиром да су у ову калкулацију укључени и адвокати који користе одређене горе наведе олакшице.

Као што смо већ напоменули највеће пореско оптерећење ће сносити општине у Београду као и Нови Сад. Из саме табеле можемо видети да се у поређењу са периодом 2013-2019. година укупан пораст износа пореза и доприноса у наредне четири године тј до 2023. године креће у интервалу од 3.000 до 6.000 РСД. У прелазним годинама (2020-2022) годишњи раст је не већи од 10% по општини у складу са заштитним фактором у Уредби.

**Табела 4 - Топ 10 - висина основице по новој уредби 50+**

| Редни број | Општина      | Број адвоката | 2013-2019     | 2020   | 2021   | 2022   | 2023          |
|------------|--------------|---------------|---------------|--------|--------|--------|---------------|
| 1          | Врачар       | 603           | <b>45.652</b> | 46.315 | 46.879 | 48.341 | <b>57.958</b> |
| 2          | Палилула     | 284           | <b>42.046</b> | 45.741 | 47.719 | 48.656 | <b>57.519</b> |
| 3          | Звездара     | 353           | <b>38.584</b> | 42.230 | 45.701 | 48.414 | <b>57.491</b> |
| 4          | Чукарица     | 209           | <b>42.160</b> | 45.182 | 46.644 | 47.729 | <b>56.962</b> |
| 5          | Стари Град   | 762           | <b>40.184</b> | 43.146 | 45.777 | 47.994 | <b>56.844</b> |
| 6          | Нови Београд | 425           | <b>49.813</b> | 54.172 | 56.336 | 57.187 | <b>56.660</b> |
| 7          | Савски Венац | 543           | <b>41.122</b> | 44.473 | 46.787 | 48.471 | <b>55.907</b> |
| 8          | Нови Сад     | 747           | <b>37.190</b> | 39.521 | 41.826 | 44.302 | <b>54.275</b> |
| 9          | Вождовац     | 170           | <b>42.909</b> | 42.398 | 43.166 | 44.828 | <b>53.107</b> |
| 10         | Раковица     | 118           | <b>41.956</b> | 45.759 | 47.476 | 48.724 | <b>52.957</b> |

**Табела 4а - Топ 10 - висина пореза и доприноса по новој уредби 50+**

| Редни број | Општина      | Број адвоката | 2013-2019     | 2020   | 2021   | 2022   | 2023          |
|------------|--------------|---------------|---------------|--------|--------|--------|---------------|
| 1          | Врачар       | 603           | <b>21.479</b> | 21.791 | 22.057 | 22.744 | <b>27.269</b> |
| 2          | Палилула     | 284           | <b>19.783</b> | 21.521 | 22.452 | 22.893 | <b>27.062</b> |
| 3          | Звездара     | 353           | <b>18.154</b> | 19.869 | 21.502 | 22.779 | <b>27.050</b> |
| 4          | Чукарица     | 209           | <b>19.836</b> | 21.258 | 21.946 | 22.457 | <b>26.801</b> |
| 5          | Стари Град   | 762           | <b>18.907</b> | 20.300 | 21.538 | 22.581 | <b>26.745</b> |
| 6          | Нови Београд | 425           | <b>23.437</b> | 25.488 | 26.506 | 26.906 | <b>26.659</b> |
| 7          | Савски Венац | 543           | <b>19.348</b> | 20.924 | 22.013 | 22.806 | <b>26.304</b> |
| 8          | Нови Сад     | 747           | <b>17.498</b> | 18.595 | 19.679 | 20.844 | <b>25.537</b> |
| 9          | Вождовац     | 170           | <b>20.189</b> | 19.948 | 20.310 | 21.092 | <b>24.987</b> |
| 10         | Раковица     | 118           | <b>19.740</b> | 21.530 | 22.338 | 22.925 | <b>24.916</b> |

### Анализа општина са најнижим износом месечних обавеза

У овом делу анализе смо у обзир узели општине са више од 50 регистрованих адвоката на територији Републике Србије како би приказали 10 општина на којима ће регистровани адвокати имати најнижа пореска оптерећења. Износ ових обавеза је упросечен на нивоу целе општине па су износи нешто нижи од обавеза у претходној анализи с обзиром да су у ову калкулацију укључени и адвокати који користе одређене горе наведе олакшице.

Као што смо већ раније напоменули најнижа пореска оптерећења ће имати адвокати на територијама општина Нови Пазар и Лозница, али ће поред њих релативно ниска пореска оптерећења имати и адвокати на територијама општина Лесковац, Јагодина, Крушевац... Ако пажљиво погледамо износе видимо да ће се пореска оптерећења значајно смањити у Пожаревцу док ће у Врању пореска оптерећења остати на истом нивоу као у овом тренутку.

**Табела 5 - општине са најнижом висином основице по новој уредби 50+**

| Редни број | Општина    | Број адвоката | 2013-2019     | 2020   | 2021   | 2022   | 2023          |
|------------|------------|---------------|---------------|--------|--------|--------|---------------|
| 1          | Шабац      | 81            | <b>36.204</b> | 37.648 | 36.847 | 34.911 | <b>32.201</b> |
| 2          | Краљево    | 98            | <b>30.397</b> | 33.248 | 34.219 | 33.313 | <b>30.953</b> |
| 3          | Чачак      | 129           | <b>36.683</b> | 36.651 | 35.414 | 33.647 | <b>30.925</b> |
| 4          | Пожаревац  | 84            | <b>58.226</b> | 43.330 | 37.697 | 34.433 | <b>30.821</b> |
| 5          | Врање      | 135           | <b>30.759</b> | 32.639 | 33.677 | 32.590 | <b>30.345</b> |
| 6          | Крушевац   | 137           | <b>31.606</b> | 31.702 | 30.386 | 29.911 | <b>27.540</b> |
| 7          | Јагодина   | 78            | <b>42.901</b> | 35.517 | 29.747 | 26.811 | <b>24.087</b> |
| 8          | Лесковац   | 137           | <b>42.596</b> | 34.031 | 29.337 | 26.557 | <b>23.773</b> |
| 9          | Лозница    | 55            | <b>33.717</b> | 30.219 | 26.908 | 24.187 | <b>21.609</b> |
| 10         | Нови Пазар | 62            | <b>36.491</b> | 22.776 | 19.328 | 18.083 | <b>17.063</b> |

**Табела 5а - општине са најнижом висином пореза и доприноса по новој уредби 50+**

| Редни број | Општина    | Број адвоката | 2013-2019     | 2020   | 2021   | 2022   | 2023          |
|------------|------------|---------------|---------------|--------|--------|--------|---------------|
| 1          | Шабац      | 81            | <b>17.034</b> | 17.713 | 17.337 | 16.425 | <b>15.151</b> |
| 2          | Краљево    | 98            | <b>14.302</b> | 15.643 | 16.100 | 15.674 | <b>14.563</b> |
| 3          | Чачак      | 129           | <b>17.259</b> | 17.244 | 16.662 | 15.831 | <b>14.550</b> |
| 4          | Пожаревац  | 84            | <b>27.395</b> | 20.387 | 17.736 | 16.201 | <b>14.502</b> |
| 5          | Врање      | 135           | <b>14.472</b> | 15.357 | 15.845 | 15.334 | <b>14.277</b> |
| 6          | Крушевац   | 137           | <b>14.871</b> | 14.916 | 14.297 | 14.073 | <b>12.957</b> |
| 7          | Јагодина   | 78            | <b>20.185</b> | 16.711 | 13.996 | 12.615 | <b>11.333</b> |
| 8          | Лесковац   | 137           | <b>20.041</b> | 16.012 | 13.803 | 12.495 | <b>11.185</b> |
| 9          | Лозница    | 55            | <b>15.864</b> | 14.218 | 12.660 | 11.380 | <b>10.167</b> |
| 10         | Нови Пазар | 62            | <b>17.169</b> | 10.716 | 9.094  | 8.508  | <b>8.028</b>  |

### **Предности и недостаци предложене Уредбе:**

Након горе извршене анализе можемо навести најзначајније предности и недостатке предложене Уредбе по нашем мишљењу:

#### **Предности:**

- **Предвидивост** - аутоматски обрачун висине паушалне основице уз помоћ софтвера;
- **Транспаретност** – спречавање субјективне процене пореског инспектора приликом одређивања основице за опорезивање;
- **Правичност** – избегавање значајних разлика основица у оквиру исте општине. Овим моделом је предвиђено да сви адвокати са једне општине плаћају исти износ пореза и доприноса, као и да сви адвокати остварују једнаке погодности на основу истих корективних критеријума који су егзактно утврдили и несумњиви (године старости обвезника, године бављења адвокатском делатношћу и умањење радне способности);
- **Заштитини механизам** - ограничење раста обавезе у наредне три године (2020-2022);
- **Низак коефицијент** - адвокатска делатност има најнижи коефицијент делатности у односу на све друге делатности које захтевају високу стручну спрему;
- **Олакшано администрирање** - решења ПУ у е-сандуче и плаћање рачуна на један уплатни рачун;
- **Дугорочност** – након 2023. године промена износа пореске обавезе ће бити везивана само за промену просечне зараде у општини или граду.

#### **Недостаци:**

- Највећи терет реформе пореског система сnose Београд и Нови Сад који имају и највећи број регистрованих адвоката;
- Висок износ месечне обавезе на територијама општина Сурчин и Лазаревац;
- Умањење пореске олакшице приликом отпочињања бављења адвокатуром и по времену трајања и по висини, као и на крају каријере у одређеној мери;
- Коефицијент израчунат на основу података којима располаже само Пореска управа.

## Закључци анализе

Након детаљне анализе можемо констатовати да су Министарство Финансија и Пореска управа свесни недостатака тренутног модела опорезивања паушалних обвезника покушали да унапреде ситем опорезивања стављајући акценат на следеће:

- Спречавање злоупотреба система и субјективног поступања пореских инспектора приликом одређивања висине основице за паушално опорезивање.
- Предвидивост – новом Уредбом биће омогућено свим лицима да путем апликације на порталу Пореске управе сазнају да ли могу бити паушално опорезовани и који износ пореза и доприноса ће плаћати.
- Уплата на један уплатни рачун – предвиђена је уплата пореза и доприноса на један уплатни рачун чиме ће се предупредити проблеми који се сада јављају у пракси због прекњижења уплата, али додатно и уштедети време обвезника за плаћање истих.
- Олакшано администрирање – биће омогућена аутоматизација обрачуна висине пореза и доприноса, а самим тим ће и Решења стизати у е-пошту обвезника у веома кратком року.

По нашем мишљењу предложени модел (уз одређене недостатке које смо навели) ће успети да великим делом исправи грешке претходног модела и као такав правично опорезује све обвезнике који су у систему паушалног опорезивања.

Конкретно за адвокатску делатност је знатно боље решење од одмрзавања Уредбе која је тренутно на снази. Чињеница је да висина пореских обавеза адвоката није била у корелацији са економским кретањима у Републици Србији у периоду од 2014. до 2019. године па је самим тим очекиван одређени пораст обавеза у наредном периоду. Додатном математичком провером смо утврдили да је раст обавеза адвокатске делатности упросечено на нивоу Републике Србије нижи у односу на предвиђену инфлацију у периоду од 2014. године до 2023. године.

Оно што је велика предност овог модела је предвидивост обавеза у наредним годинама. Наиме, већ сада је позната висина пореских обавеза адвоката у наредне четири године, а након 2023. године није реално очекивати да ће бити великих промена обзиром да је једини елемент који након 2023. године утиче на промену паушалне основице просечна зарада у општини или граду.

Такође, добра страна тренутне Уредбе је то што је препознала „угрожене“ категорије тј. адвокате млађе од 30 година и старије од 60 година за које је одредила додатне коефицијенте који умањују пореску обавезу. Међутим, ове погодности прописане су у краћем временском трајању и у нешто нижем проценту у односу на садашњи модел паушалног опорезивања.

Као један од недостатака ове Уредбе смо навели израчунати коефицијент делатности али самим упоређивањем адвокатске делатности са другим делатностима где је неопходна висока стручна спрема можемо закључити да је коефицијент делатности групе 6910 где спадају и адвокати на нижем нивоу од свих других делатности које захтевају високу стручну спрему.

Oliver Andrun

The Accountant d.o.o.